

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Abdülhamit GÜL** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İç Tüzüğü'nün 99'uncu maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Dirayet Dilan TAŞDEMİR
Ağrı Milletvekili

Uzun süredir ve sıklıkla tarafınıza ilettiğimiz Patnos L Tipi Cezaevindeki hak ihlalleri ve sorunlar büyüyerek devam etmektedir. Özellikle Covid-19 salgınıyla birlikte bu sorun ve ihlaller mahpusların yaşam hakkını tehdit eder boyuta ulaşmıştır.

ÖHD Van Şubesi, Van Barosu Cezaevi Komisyonu ve Van Tuhay-Der'den oluşan heyet Covid-19 salgını açısından en riskli alanların başında gelen cezaevleri ile ilgili yürütmekte olduğu çalışmalar kapsamında Patnos L Tipi Cezaevinde de incelemelerde bulunmuştur.

Heyetin cezaevine ilişkin gözlem ve tespitler kısaca şu şekildedir:

- Mahpuslar telefon görüşmelerine ve segbis odasına gittiklerinde kendilerine maske ve eldiven verilmediğini ve sosyal mesafe hiçe sayılarak üst araması yapıldığını,
- Korona virüsün resmi tespit edildiği 11 Mart tarihinden bu yana koğuşların sadece 3-4 defa dezenfekte edildiğini, en son 15-20 gün yapılan önce bu işlemin de yüzeysel bir şekilde yapıldığını,
- Kendilerine maske, dezenfektan, eldiven, gibi malzemelerin verilmediğini, sadece çok az miktarda sıvı sabun ve çamaşır suyu verildiğini, kantinde satılan bu ürünlerin fiyatlarının yüksek olduğunu, 1 lt dezenfektanın 55,00-TL'ye satıldığını,
- Aile görüşlerinde ve sosyal faaliyetlerinde getirilen kısıtlamaların halen devam ettiğini,
- Salgın koşullarında dahi elektrik, su kullanımlarının ve temel gıda ihtiyaçlarının ücretsiz sağlanmadığını,
- Cezaevinin kurulduğundan bu yana su sorunun devam ettiği, musluktan akan suyun lağım kokması sebebiyle içilemediğini ve içme suyunu satın almak durumunda kaldıklarını, lağım kokan su ile ihtiyaçlarını gidermek zorunda kaldıklarını,
- İki ayı aşkın süredir sıcak suyun akmadığı, soğuk ya da ılık suyla banyo yapmak zorunda kaldıklarını,

29091

- Besin değeri düşük ve yetersiz miktarda yemekler verildiğini,
- Hasta, yaşlı ve çocuklu mahpuslar için durumlarına özgü herhangi bir önlem alınmadığını,
- Dışardan gelen eşya, kitap, gazete, dergilerin kendilerine verilmediğini, radyoların toplatıldığını,
- Sağlık hakkına erişimlerinin sınırlandırıldığı, çok acil durumlar dışında revire götürülmediklerini,
- Hastaneye götürülmek durumunda olan mahpusların hastane dönüşü 14 gün süresince tekli odalara alındıkları, yaşlı ve hasta mahpusların bu durumdan kaynaklı hastaneye gidemedikleri ve tedavilerinin aksadığını gibi çok sayıda hak ihlali raporlanmıştır.

Ayrıca doluluk oranlarının fazlalığı, hijyen imkanlarından, koruyucu malzemelerden yoksunluk, sağlık ve tedavi imkanlarına erişememe sebebiyle mahpusların yaşam hakları büyük bir risk altında olduğu tespit edilmiştir. Özellikle normal koşullarda dahi tutsakların kullandığı suya lağım suyu karışması sağlık ve yaşam hakkı için büyük bir risk iken, pandemi sürecinde mahpusların ihtiyaçlarını su ile karşılamaları yaşam haklarındaki riski artırmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Patnos L Tipi Cezaevinde düzenli test/tarama yapılmakta mıdır?
- 2- 11 Mart tarihi itibariyle cezaevinde kalan mahpuslar, burada görevli personel ve görüşçüler olmak üzere toplam kaç test yapılmıştır, bunların kaç pozitif çıkmıştır?
- 3- 6 Mayıs itibariyle cezaevinde testi pozitif çıkan mahpus sayısı kaçtır?
- 4- Kurulduğundan bu yana su sorunu olan, mahpusların lağım karışan suyu kullanmak zorunda kalmasından dolayı verem, kolera gibi hastalıklara yakalandığı cezaevinin su sorununu gidermeye dönük acil bir çalışmamız olacak mıdır?
- 5- 2 aya yakın bir süredir hem mahpusların hem de bizim defalarca dile getirdiğimiz sıcak su sorunun giderilmesi için bir çalışmamız olacak mıdır?
- 6- Salgın süresince tüm cezaevlerinde ciddi bir sorun olan dezenfektan, maske ve eldiven gibi ihtiyaçların ücretsiz ve düzenli biçimde dağıtılmasına dönük bir çalışmamız var mıdır?
- 7- Cezaevi kantinlerde satılan dezenfektan, maske ve eldiven gibi ürünlerin ücretlerinin dışarıdaki fiyatlardan oldukça yüksek olmasının gerekçesi nedir?
- 8- Telefon görüşmelerine ve segbis odalarına götürüldüklerinde mahpuslara maske ve eldiven verilmemesinin gerekçesi nedir?

- 9- Mahpusların telefon görüşmelerine ve segbis odasına götürüldüklerinde sosyal mesafe hiçe sayılarak üst araması yapılmasına ve salgına davetiye çıkarılmasına dair cezaevi yönetimlerine herhangi bir uyarı yapılmış mıdır?
- 10- Salgından çok önce cezaevlerine hukuka aykırı bir biçimde dışarıdan gönderilen kitap, gazete, dergi gibi yazılı materyallerin verilmediği, radyoların toplatılıp iletişim ve haberleşme hakkının engellenmesi gibi uygulamalar halen devam etmektedir. Bu hak ihlalinin giderilmesine dönük bir girişimiz olacak mıdır?
- 11- Son infaz düzenlemesiyle tahliye edilmeyen siyasi mahpusların, özellikle 65 yaş üzeri, kronik rahatsızlıkları ve engellilik durumları olanların salgın ortamından korunmasına dair ne tür önlemler alınmıştır?
- 12- Sağlıklı beslenme ve hijyen ortamının salgın nedeniyle hayati bir önem taşıdığı cezaevlerinde sağlıklı ve yeterli besinlerin sağlanması ve hijyen koşullarının oluşturulması için bir çalışmanız var mıdır?